ARREST VAN HET HOF (Vierde kamer)
25 september 1985 *

In zaak 34/84,

betreffende een verzoek aan het Hof krachtens artikel 177 EEG-Verdrag van het tribunal de grande instance te Nanterre, in de aldaar dienende strafzaak tegen

Michel Leclerc,

burgerlijk aansprakelijke partijen: SARL DRGM en SARL Staser,

om een prejudiciële beslissing over de uitlegging van de artikelen 3, sub f, 5 en 36 EEG-Verdrag,

wijst

HET HOF VAN JUSTITIE (Vierde kamer),

samengesteld als volgt: G. Bosco, kamerpresident, P. Pescatore, T. Koopmans, K. Bahlmann en T. F. O'Higgins, rechters,

advocaat-generaal: Sir Gordon Slynn
griffier: D. Louterman, administrateur

gelet op de opmerkingen ingediend door:

— M. Leclerc, verdachte in de hoofdzaak, vertegenwoordigd door R. Brunois, advocaat te Parijs;
— de Franse regering, vertegenwoordigd door J.-P. Costes en S.C. de Margerie als gemachtigden, bijgestaan door I. Knock, administrateur; en
— Commissie van de Europese Gemeenschappen, vertegenwoordigd door haar juridisch adviseurs R.C. Béraud en G. Marenco als gemachtigden, bijgestaan door N. Coutrelis, lid van haar juridische dienst;

gehoord de conclusie van de advocaat-generaal ter terechtzitting van 14 mei 1985,

het navolgende

* Procestaal: Frans.

ARREST

(omissis)

In rechte

1 Bij vonnis van 16 december 1983, ingekomen ten Hove op 7 februari 1984, heeft het tribunal de grande instance te Nanterre krachtens artikel 177 EEG-Verdrag twee prejudiciële vragen gesteld over de uitlegging van de artikelen 3, sub f, 5, tweede alinea, en 36 EEG-Verdrag, ten einde te kunnen beoordelen of een nationale wettelijke regeling die voor motorbrandstoffen een minimumdetailhandelsprijs verplicht stelt, verenigbaar is met het gemeenschapsrecht.

2 Deze vragen zijn gerezen in een strafzaak tegen Leclerc, in zijn hoedanigheid van directeur van twee vennootschappen die benzinestations exploiteren. Leclerc wordt onder meer telastgelegd dat hij bij de verkoop van motorbrandstoffen onwettige prijzen heeft toegepast, door op de geldende minimumdetailhandelsprijs hogere kortingen te verlenen dan volgens de in september en oktober 1980 toepasselijke voorschriften waren toegestaan.

3 Verdachte in de hoofdzaak heeft betoogd dat de betrokken voorschriften, te weten de ministeriële besluiten nrs. 78-101/P van 5 oktober 1978 inzake de bekendmaking van de verkoopprijzen en -voorwaarden voor benzine en superbenzine en 78-123/P van 29 december 1978 betreffende de prijzen van bepaalde aardolieprodukten, onverenigbaar waren met het gemeenschapsrecht.

4 Onder deze omstandigheden heeft de nationale rechter het noodzakelijk geacht, het Hof de navolgende prejudiciële vragen voor te leggen:

„1) Moeten de artikelen 3,sub f, en 5, tweede alinea, EEG-Verdrag — waarvan het eerste voorziet in „de invoering van een regime waardoor wordt gewaarborgd dat de mededinging binnen de gemeenschappelijke markt niet wordt vervalst", en het tweede bepaalt dat de Lid-Staten „zich onthouden van alle maatregelen welke de verwezenlijking van de doelstellingen van dit Verdrag in gevaar kunnen brengen" — in die zin worden uitgelegd, dat zij in de weg staan aan de toepassing van de wettelijke of bestuursrechtelijke regeling van

een Lid-Staat, waarbij minimumprijzen of, juister, maximumkortingen zijn vastgesteld ?

2) Zo ja, moet het er dan voor worden gehouden dat een dergelijke nationale regeling, in zoverre zij betrekking heeft op aardolieprodukten, onder het bepaalde in artikel 36 EEG-Verdrag kan vallen op grond dat zij aan een dwingende noodzaak van openbare orde beantwoordt ?"

5 De eerste vraag, betreffende de uitlegging van de artikelen 3,sub f, en 5 EEG-Verdrag, is door het Hof reeds onderzocht in het arrest van 29 januari 1985 (zaak 231/83, Cullet, Jurispr. 1985, blz. 315). In die zaak diende het Hof tevens aandacht te schenken aan de bepalingen die de uitvoering van de artikelen 2 en 3 EEG-Verdrag genoemde beginselen verzekeren, in het bijzonder op het gebied van het vrije verkeer van goederen. Daarbij is het met name ingegaan op artikel 30 EEG-Verdrag, waarvan de uitlegging noodzakelijkerwijs voorafgaat aan die van het in de tweede vraag genoemde artikel 36.

6 De in casu omstreden nationale regeling is niet dezelfde als in zaak 231/83 aan de orde was. Ministerieel besluit nr. 78-123/P verschilt van deze laatste met name wat betreft de vaststelling van de overnameprijs af raffinaderij. Evenals onder de regeling die in zaak 231/83 aan de orde was, vormt deze prijs de grondslag voor de berekening van de maximumdetailhandelsprijs, waarvan de minimumdetailhandelsprijs wordt afgeleid door toepassing van de in ministerieel besluit nr. 78-101/P voorziene kortingen. Volgens artikel 2 van besluit nr. 78-123/P wordt de toegestane overnameprijs af raffinaderij vastgesteld op een vast bedrag, waarvan de wijze van berekening overigens niet nader wordt aangeduid. Voor de toepassing van het gemeenschapsrecht stelt dit evenwel geen andere problemen aan de orde dan in vorenbedoeld arrest van 29 januari 1985 werden behandeld.

7 In dat arrest berustte de uitlegging van artikel 30 EEG-Verdrag op de overweging, dat een op een vast bedrag vastgestelde minimumprijs, ook al is deze zonder onderscheid van toepassing op de nationale en ingevoerde produkten, de afzet van deze laatste kan benadelen voor zover een uit lagere kostprijzen voortvloeiend concurrentievoordeel teniet wordt gedaan doordat die kostprijzen niet in de verbruikersprijs kunnen worden doorberekend. Hetzelfde geldt voor een minimumprijs die wordt afgeleid van een op een vast bedrag vastgestelde overnameprijs, met name indien die overnameprijs wordt bepaald aan de hand van de prijzen en kosten van de nationale producenten.

8 Hieruit volgt, dat artikel 30 zich verzet tegen een nationale wettelijke regeling volgens welke de nationale autoriteiten een minimumdetailhandelsprijs voor motorbrandstoffen vaststellen, wanneer die minimumprijs wordt afgeleid van een op een vast bedrag vastgestelde overnameprijs af raffinaderij, met name berekend op basis van de prijzen en kosten van de nationale producenten, en het mogelijk uit lagere kostprijzen van ingevoerde produkten voortvloeiende concurrentievoordeel teniet wordt gedaan doordat de minimumprijs belet, die lagere kostprijzen door te berekenen in de verbruikersprijs.

9 Met betrekking tot de uitlegging van artikel 36 EEG-Verdrag werd in vorenbedoeld arrest van 29 januari 1985 overwogen, dat een wettelijke minimumprijsregeling voor motorbrandstoffen niet kan worden geacht te beantwoorden aan een doelstelling van openbare orde in de zin van dit artikel.

10 Aangezien in deze zaak niet van andere nieuwe elementen is gebleken, kan voor het overige worden verwezen naar meergenoemd arrest van 29 januari 1985, waarvan een afschrift aan dit arrest is gehecht.

11 Mitsdien moet op de vragen van het tribunal de grande instance te Nanterre worden geantwoord dat:

— de artikelen 3, sub f, en 5 EEG-Verdrag zich niet verzetten tegen een nationale wettelijke regeling volgens welke de nationale autoriteiten een minimumdetailhandelsprijs voor motorbrandstoffen vaststellen;

— artikel 30 zich tegen een dergelijke wettelijke regeling verzet, wanneer de minimumprijs wordt afgeleid van een op een vast bedrag vastgestelde overnameprijs af raffinaderij, met name berekend op basis van de prijzen en kosten van de nationale producenten, en het mogelijk uit lagere kostprijzen van ingevoerde produkten voortvloeiende concurrentievoordeel teniet wordt gedaan doordat de minimumprijs belet, die lagere kostprijzen door te berekenen in de verbruikersprijs;

— een wettelijke minimumprijsregeling voor motorbrandstoffen niet kan worden geacht te beantwoorden aan een doelstelling van openbare orde in de zin van artikel 36 EEG-Verdrag.

Kosten

12 De kosten door de Franse regering en de Commissie wegens indiening hunner opmerkingen bij het Hof gemaakt, kunnen niet voor vergoeding in aanmerking worden genomen. Ten aanzien van de partijen in de hoofdzaak is de procedure als een aldaar gerezen incident te beschouwen, zodat de nationale rechterlijke instantie over de kosten heeft te beslissen.

HET HOF VAN JUSTITIE (Vierde kamer),

uitspraak doende op de door het tribunal de grande instance te Nanterre bij vonnis van 16 december 1983 gestelde vragen, verklaart voor recht:

1) **De artikelen 3, sub f, en 5 EEG-Verdrag verzetten zich niet tegen een nationale wettelijke regeling volgens welke de nationale autoriteiten een minimumdetailhandelsprijs voor motorbrandstoffen vaststellen.**

2) **Artikel 30 EEG-Verdrag verzet zich tegen een dergelijke wettelijke regeling, wanneer de minimumprijs wordt afgeleid van een op een vast bedrag vastgestelde overnameprijs af raffinaderij, met name berekend op basis van de prijzen en kosten van de nationale producenten, en het mogelijk uit lagere kostprijzen van ingevoerde produkten voortvloeiende concurrentievoordeel teniet wordt gedaan doordat de minimumprijs belet, die lagere kostprijzen door te berekenen in de verbruikersprijs.**

3) **Een wettelijke minimumprijsregeling voor motorbrandstoffen kan niet worden geacht te beantwoorden aan een doelstelling van openbare orde in de zin van artikel 36 EEG-Verdrag.**

Bosco Pescatore

Koopmans Bahlmann O'Higgins

Uitgesproken ter openbare terechtzitting te Luxemburg op 25 september 1985.

De griffier
P. Heim

De president van de Vierde kamer
G. Bosco